

# РЕШЕНИЕ

№ 59

гр. Велико Търново, 29.07.2022 г.

## В ИМЕТО НА НАРОДА

**ОКРЪЖЕН СЪД – ВЕЛИКО ТЪРНОВО** в публично заседание на пети ноември през две хиляди двадесет и първа година в следния състав:

Председател: Любка Милкова

при участието на секретаря Красимира Г. Илиева  
като разгледа докладваното от Любка Милкова Търговско дело №  
20204100900181 по описа за 2020 година

Осъдителен иск за обезщетение за вредите от неизпълнението на договора с правно основание чл.323 ТЗ вр. чл.88 ал.1 изр.2 от ЗЗД, ведно с акцесорна претенция за законна лихва върху главницата, считано от датата на предявяване на ИМ – 01.10.2020г. до окончателното изплащане.

Ищецът „КЛАС – 96“ ЕООД със седалище с.Николаево, общ.Стражица, излага твърдения в ИМ, че между него и ответника е сключен Договор за покупко – продажба на царевица с дата 31.07.2019г., според който ищецът „КЛАС – 96“ ЕООД поема задължение да прехвърли на ответника „Кристера“ АД 1 500 тона царевица, реколта 2019г. срещу заплащане на цена от „Кристера“ АД гр.Попово в размер на 280 лв. на тон царевица – общо 420 000лв. Твърди, че ищецът изпълнява своите задължения по договора, като от 25.09.2019г. държи на склад произведената от дружеството царевица – 1 500 тона, отговаряща на показателите, предвидени в договора. Сочи, че на 16.10.2019г. управителя на ищцовото дружество \*\*\* се опитва да се свърже с един от управителите на ответника \*\*\*, за да се изпълнят от купувача по договора поетите задължения – за заплати авансово цена и да вземе проби от царевицата, като въпреки опитите за осъществяване на разговор по телефона, такъв не се провежда, защото управителя на ответника не отговаря на обажданията. Твърди, че със заявление изх.№357/31.10.2019г. /въпреки настъпилия падеж по договора/ ищеца дава допълнителен 10 дневен срок на ответника да изпълни задълженията си по договора – заявлението е получено от ответното дружество на 01.11.2019г., видно от обратна разписка на Еконт, но и в този допълнителен срок ответника нито взема проби от царевицата, нито заплаща задатък или продажната цена, или част от нея. Сочи, че с уведомление изх.№358/13.11.2019г. ищецът уведомява ответника, че разваля договора и ще потърси правата си по съдебен ред, получено от „Кристера“ АД гр.Попово на 14.11.2019г.,

видно от обратна разписка на Еконт. Сочи, че на 15.11.2019г. ищецът продава царевицата от 1 500 тона на „Агранум“ ООД гр.София, но за цена 260 лева на тон, като получава за цялото количество царевица 390 000лв., видно от фактура №1000000215/15.11.2019г. Твърди, че цената е по-ниска, заради промяната на пазара на царевица към този момент, въпреки че качеството на царевицата е отлично, видно от протокол за изпитване от 20.12.2019г. По този начин от неизпълнението на договорните задължения на ответника спрямо ищеца по договора от 31.07.2019г. ищецът претърпява загуба в размер на 30 000лв., която претърпяна загуба се формира от разликата от договорената цена по договора за покупко – продажба от 31.07.2017г. и получената цена от „Агранум“ ООД гр.София /420 000 лева минус 390 000 е равно на 30 000лв. Сочи, че с писмо до ответното дружество „Кристера“ АД и холдинговото дружество „Агрия груп холдинг“ АД /което е собственик на по-голямата част от капитала на „Кристера“ АД/, „КЛАС – 96“ ЕООД с.Николаево предлага сумата да се изплати доброволно от ответника, но и към дата 28.09.2020г., предхождаща подаването на ИМ, исковата сума от 30 000лв. не е заплатена. Моли съда, да постанови съдебно решение, с което да осъди ответника да му заплати сумата от 30 000лв., ведно със законната лихва върху главницата, считано от датата на предявяване на ИМ до окончателното изплащане. Претендира направените по делото съдебни разноски.

В срока по чл.367 ал.1 от ГПК е постъпил писмен отговор на ИМ от ответника „КРИСТЕРА“ АД със седалище гр.Попово, чрез пълномощника му адв.Д. от ВТАК, с който оспорва изцяло предявения иск и моли да бъде отхвърлен като неоснователен. Оспорва изложените в ИМ фактически обстоятелства с довод, че ищцовите твърдения са неверни, не са представени всички писмени доказателства, което формира съвсем различна фактическа и правна обстановка от тази, твърдяна в ИМ. Твърди липса на елементите от фактическия състав, пораждащи претендираното от ищеца обезщетение за претърпяна загуба с довод, че ищецът не е изправна по сключения между страните договор за покупко – продажба от 31.07.2019г. страна, че не е налице виновно неизпълнение от ответника на конкретни, поети съгласно сключения договор задължения, както и не е налице причинна връзка между това неизпълнение и твърдяната претърпяна загуба. Твърди, че ответникът е изправната страна по договора, респ. ищецът е неизправната и поради това не разполага с право да претендира обезщетение. Признава факта на сключен между страните процесен Договор за покупко – продажба на царевица реколта 2019г. от 31.07.2019г. Твърди, че задължението за предаване на стоката, предмет на договора, ищецът е следвало да изпълни до 31.10.2019г. /р-л IV, т.4 от д/ра/, като същият, съгласно твърденията му и представените от самия ищец доказателства, след изтичане на срока на договора – на 01.11.2019г. /датата на получаване на уведомлението от ответника/, е уведомил последния, че е готов да изпълни. Посочва, че с покана от 15.11.2019г. /непредставена от ищеца/, получена от ищеца на 20.11.2019г. /обр. Разписка и ел. изявл. Еконт/, ответникът е отговорил на ищеца по всички въпроси, касаещи договора, вкл. и липсата на права от негова страна да разваля договора или да определя неотнормирани срокове и му е заявил, че въпреки неговото неизпълнение в месечния срок по договора, ще се възползва от правото си в срока по чл.13.5 и е готов да приеме изпълнение, като е определил и точни дати – 28 и 29.11., на които ще има възможност и ще изпрати

транспорт и натовари стоката. Твърди, че ответникът е заявил, че в противен случай ще счита договора за развален, поради неизпълнението на продавача. Сочи, че на 25.11.2019г. на имейла на ответното дружество се е получил отговор от ищеца /непредставен от него/, в който той отказва да изпълни, като уведомява, че „не се налага /ответника/ да изпраща транспортни средства на посочените дати“, „поради разваляне на договора“. Твърди, че с молба, получена от ответника на 14.01.2020г. до него и до собственика на капитала на дружеството ищецът е предявил претенциите си, като е представил и фактурата, от която е видно, че на 15.11.2019г. е продал царевица на трето лице. Сочи, че с отговор от 20.01.2020г. /непредставен от ищеца/, получен от него на 24.01.2020г., ответникът е отговорил на ищеца подробно, както на исканията, така и на твърденията му, като е заявил неоснователност на същите. Твърди, че според сключения между страните процесен договор за покупко – продажба на царевица реколта 2019г. от 31.07.2019г. купувачът няма задължение за авансово плащане на цената, че в случая няма такава платена цена, няма и договорка цената да се плаща авансово – т.3 от д/ра. Позицията се, че според процесния договор, цената е дължима, съгласно разпоредбата на чл.327 ТЗ при предаване на стоката, а както и посочено в д/ра и издаване на данъчна фактура от продавача. Релевира възражение, че продавачът е неизправна страна по договора, тъй като не е изпълнил в срок, дори не е уведомил, че ще изпълни в срока по договора, до 31.10.2019г. продавачът не е следвало да уведоми, че е готов да изпълни, а да изпълни, като дори уведомлението, че продавачът е готов да изпълни е достигнало до купувача след изтичане срока на договора. Посочва, че готовността да изпълни продавачът е заявил след изтичане на договора, поради което и определяне едностранно от него на срокове към изправната страна е правно и фактически несъстоятелно. Позицията се, че тъй като продавачът е неизправна страна по договора, той не разполага с потестативното право да го разваля, да определя едностранно срокове за изпълнение на изправната страна, а още по-малко да претендира обезщетения, както и че в случая купувачът добросъвестно е поканил в договорения срок продавача реално да изпълни. Твърди, че развалянето на договора не е породило правни последици, тъй като в изявлението за разваляне от продавача са посочени „неизпълнени“ задължения, каквито купувачът по договора няма, тъй като няма задължение за авансово плащане т.3, проби от царевицата се вземат при предаването и приемането на стоката – т.5.2., съответно цялата продажна цена се плаща при предаване на стоката и издаване на данъчна фактура от продавача – т.8.1,2, които обстоятелства не са се случили, именно, поради неизпълнението от продавача и предприетите от него действия. Посочва липса на основания за търсене на отговорност от купувача, т.к. не е налице неизпълнение от негова страна, по причина, за която той да отговаря. Твърди, че ответникът е изправна по договора страна и е проявил търговска добросъвестност в по-голяма степен от дължимото, като въпреки неизпълнението на продавача, купувачът, съобразно клаузата на чл.13.5. от договора и чл.87 ЗЗД е поканил продавача да изпълни, като с оглед характера, количеството на стоката и организацията на този бизнес е посочил и точни дати, на които ще осигури транспорт, за да получи и изводи стоката, като видно от получения отговор от 25.11.2019г., продавачът е отказал това, като впоследствие при предявяване на претенциите си продавачът е приложил и фактура,

установяваща, че към този момент, и то веднага след уведомлението, вече е бил извършил сделка с друго лице. Посочва, че ответникът е изправна страна и не може да носи отговорност за неизпълнение и че той е този, който се е стремил към запазване на obligatorната връзка и реално изпълнение на договора. Твърди, че не е налице неизпълнение от ответника, вследствие на което ищецът да е бил принуден да си продава стоката или да търси сключване на други сделки. Твърди, че не дължи авансови плащания и не е правил такива. Оспорва представената от ищеца фактура №215/15.11.2019г. по съдържание, вкл. досежно отразената в нея цена, което ответно оспорване на нейната истинност /вярност/, предвид, че оспореният документ е частен свидетелстващ, който не се ползва с обвързваща съда материална доказателствена сила, не се свързва с последиците по чл.193 ГПК. Ответникът оспорва фактура №215/15.11.2019г. и като относимост към спора. Оспорва представения от ищеца с ИМ Протокол за изпитване от 20.12.2019г. като относимост към спора. Претендира разноски.

В срока по чл.372 ал.1 ГПК е постъпила допълнителна ИМ от ищеца, чрез пълномощника му адв.Ч. от ВТАК, с която поддържа исковата претенция на сочените в нея основания изцяло. Оспорва всички наведени от ответника с писмения отговор на ИМ възражения за неоснователни и неотнесими към правния спор. Твърди неизпълнение на задълженията на купувача по чл.5 и чл.4 ал.2 от процесния договор, в резултат от което продавачът е поставен в невъзможност да предаде стоката по договора, поради неизпълнението и забавата на купувача. Твърди, че за да може продавачът да предаде царевицата в срок до 31.10.2019г., купувачът е следвало да отиде в базата на продавача в с.Николаево със собствения си транспорт, царевицата да бъде претеглена и натоварена, както и че купувачът не е определил лаборатория, която да изготви свидетелство за качество, нарушавайки чл.5 ал.2 от д/ра., именно, поради които неизпълнения на договора от страна на купувача, същият е изправна страна по същия. Твърди, че процесният договор за покупко – продажба по съществото си е фючърсна сделка, при която страните винаги са длъжни са внесат задатък, чрез който се обезпечава сделката. Твърди, че ищецът няма задължение да уведомява ответника, че е готов да изпълни, нито по договор, нито по закон, позовавайки се и на принципа – падежът кани, според който до настъпването на падежа купувача е следвало да се яви в базата на продавача, за да получи стоката. Оспорва ответното твърдение, че ответникът е проявил търговска добросъвестност в по-голяма степен от дължимото като несъстоятелно. Твърди, че ищецът няма никакъв интерес, правен или житейски, да продава на по-ниска цена. Твърди, че в случая ответникът не е искал да изпълни сделката, т.к. пазарната цена в региона на договорената стока /царевица/ към момента на падежа на сделката 31.10.2019г. е била по-ниска от договорената по договора и е продължавала да пада, като именно бързо падащите цени на царевицата в този период са мотивирали и ищеца да продаде царевицата във възможно най-кратък срок след развалянето на договора. Твърди, че кредиторът има право на обезщетение за вредите от неизпълнение на договора, позовавайки се и на разпоредбата на чл.323 ТЗ. Посочва, че ще се ползва от фактура №215/15.11.2019г.

В срока по чл.373 ал.1 от ГПК е депозиран от ответника, чрез адв.Кр. Д. от ВТАК, допълнителен отговор на допълнителна ИМ, с който поддържа отговора на ИМ и всички твърдения в него. Оспорва ищцовото твърдение за неизпълнение от ответника, основано на клаузата на т.5 от д/ра, с довод, че за да изпълни купувача задължението си да приеме стоката, първо ищецът следва да изпълни задължението си да го уведоми, че е готов да предаде стоката. Твърди, че неизпълнение, изразяващо се в неизпращане на камиони да получат стоката, не е заявено или твърдяно към относимия момент на разваляне на договора, както и че подобно неизпълнение и не съществува и не може да се обоснове в конкретната хипотеза. Твърди, че ищцовото твърдение, че процесният договор съставлява фючърсна сделка е неотносимо към конкретно сключения договор за покупко – продажба на царевица и конкретните условия в него, в договора няма уговорка за авансово плащане, съответно са неприложими разпоредбите за задатък. Твърди, че предаване на стоката не е имало, поради неизпълнение задълженията на продавача. Твърди, че падежът кани, но този който има изискуемо задължение за изпълняване, а в случая това е продавачът. Позовава се на разпоредбата на чл.320 ТЗ, визираща задължение на продавача за уведомяване. Твърди, че действията на ищеца да продаде и то бързо продукцията си на друго лице или цена са в противоречие и с чл.328 от ТЗ. Твърди, че задълженията, посочени от ищеца, ответникът няма, поради което не е и в никакво неизпълнение по договора. Твърди неприложимост на хипотезата на чл.323 ТЗ към ищцовата претенция.

В СЗ ищецът, чрез пълномощника си адв.Ч. от ВТАК, поддържа предявеният иск и моли да бъде уважен изцяло по съображения, изложени в представена писмена защита. Претендира разноски, съгласно представен списък по чл.80 ГПК.

В СЗ ответникът, чрез пълномощника си адв.Д. от ВТАК, оспорва предявеният иск и моли да бъде отхвърлен изцяло като неоснователен и недоказан по съображения, изложени в представена писмена защита. Претендира разноски за заплатено адв. възнаграждение.

Съдът, след като прецени събраните по делото писмени и гласни доказателства и изслушана САгрТЕ поотделно и в тяхната съвкупност, съобразно чл.235 ал.2 ГПК, приема за установено от фактическа страна следното:

Безспорен между е факта на сключен между тях на 31.07.2019г. писмен Договор за покупко – продажба, по силата на който „КЛАС – 96“ ЕООД с.Николаево, в качеството на продавач, се е задължил да прехвърли на „КРИСТЕРА“ АД гр.Попово, в качеството на купувач, правото на собственост върху 1500 т. царевица реколта 2019г., която следва да отговаря на минималните изисквания, предвидени в раздел II, т.2, т.2.6, т.2.7, т.2.8 от д/ра, срещу поето задължение от ответника – купувач за заплащане на продавача на цена в размер на 280лв. за тон в размера, по начина и в сроковете, съгласно д/ра, както и да приеме стоката, отговаряща на изискванията за количество и качество, съгласно разпоредбите на договора. В т.3.1 от подписания между страните процесен договор за търговска продажба на царевица е предвидено, че платената авансово от купувача цена на стоката се смята за задатък, с всички последици, предвидени в чл.334 Т и чл.93 ЗЗД. Съгласно т.4 от сключения

между страните договор за търговска продажба на царевица от 31.07.2019г., срокът за доставка и предаване на стоката, предмет на договора, от продавача на купувача е до 31.10.2019г., като съгласно т.4.2. от същия продавачът се задължава да натовари стоката на превозните средства на купувача в срока на договора. В т.5 от процесния договор за търговска продажба на царевица страните са уговорили, че приемането на стоката се извършва в складовата база на продавача, намираща се в с.Николаево, като съгласно т.5.1. от договора, приемането и предаването на стоката се извършва след оглед и претеглянето ѝ като се подписва приемо – предавателен протокол между страните на база кантарните бележки от изтеглянето. Според т.5.2. от сключения между страните договор за търговска продажба на царевица от 31.07.2019г., предаването и приемането на стоката по качество се извършва на база издадено от лаборатория, определена от купувача, свидетелство за качество, която извършва контролна проверка на стоката чрез проби от цялото доставено количество.

Със заявление с изх.№357/31.10.2019г., прието като пратка от ЕКОНТ на 31.10.2019г., но получено от ответника, съгласно обратна разписка от ЕКОНТ на 01.11.2019г., продавачът „КЛАС – 96“ ЕООД е уведомил купувача „КРИСТЕРА“ АД, че договореното количество царевица по сключен между тях Договор за покупко – продажба от 31.07.2019г. е на склад в „КЛАС - 96“ ЕООД от 25.09.2019г., че от 16.10.2019г. се опитва да се свърже с ответника по телефона, за да изпълни последния поетите по договор задължения в указания в договора срок до 31.10.2019г., но купувачът не отговаря на обажданията му, че към настоящият момент ответникът не изпълнява договора – не е платил авансово цена и не е взел проби от царевицата, поради което продавачът е определил на купувача 10 дневен срок от получаване на заявлението да изпълни задълженията си по договора.

С уведомление с изх.№358/13.11.2019г., получено от ответника на 14.11.2019г., ищецът го е уведомил, че въпреки предоставения му със заявление, получено от ответника на 01.11.2019г. 10 дневен срок за изпълнение на задълженията по договор за покупко – продажба от 31.07.2019г. и към дата 13.11.2019г. ответникът: 1/не е платил авансово цена, 2/не е взел проби от царевицата и 3/не е превел цялата сума по договора, поради което ищецът разваля договора за търговска продажба на царевица.

На 15.11.2019г. ищецът „КЛАС -96“ ЕООД като продавач продава на „АГРАНУМ“ ООД гр.София процесното количество 1500 т. царевица – реколта 2019г. за цена от 260лв. за тон или за сумата от 390 000лв., въз основа на сключен между тях Договор №430-061-Р/15.11.2019г., за която търговска продажба е издадена фактура №1000000215/15.11.2019г.

С покана от 15.11.2019г., получена от ищеца на 20.11.2019г., купувачът „КРИСТЕРА“ АД по повод уведомление от продавача с изх.№358/13.11.2019г., получено от купувача на 14.11.2019г., е уведомил „КЛАС – 96“ ЕООД, че купувачът не е в изпълнение на сключения между тях процесен договор за търговска продажба от 31.07.2019г., не е поел задължение за авансово плащане на цената, а продавачът е в очевидно изпълнение, поради

което не разполага с право на разваляне на договора и за определяне на срокове по договора, както и купувачът, съобразно т.13.т. от д/ра за търговска продажба, е уведомил продавача, че ще изпълни задълженията си по договора, като на дати 28 и 29 ноември 2019г. ще има възможност и ще осигури транспорт, за да натовари от базата на продавача в с.Николаево, общ.Стражица процесните количества царевица, с предупреждение, че при не осигуряване в посочените дни от продавача получаване и извозване от страна на купувача на договорените количества зърно, купувачът ще счита договора за развален, поради неизпълнение от продавача, с всички законни последици.

На 25.11.2019г. на имейла на ответното дружество „КРИСТЕРА“ АД се е получил писмен отговор от ищеца, с който уведомява, че поради разваляне на договора за покупко – продажба на царевица – реколта 2019г. от 31.07.2019г., не се налага купувача да изпраща транспортни средства на посочените от купувача дати.

С молба от 09.01.2020г. от ищеца, изпратена до ответника и до собственика на капитала на ответното дружество /“Агрив груп Холдинг“ АД/, „КЛАС – 96“ ЕООД е поканил „Кристера“ АД в 10 дневен срок да му заплати сумата от 30 000лв., представляваща според ищеца негова пропусната полза от неизпълнението на ответника, представляваща разлика между договорената цена за 1500т. царевица реколта 2019г. в размер на 420 000лв. с процесния договор за продажба от 31.07.2019г. и получената от ищеца продажна цена за същото количество царевица от по 260лева за тон, съгласно сключен от ищеца с „Агранум“ ООД договор за продажба и издадена фактура №1000000215/15.11.2019г.

С отговор от 20.01.2019г., получен от ищеца на 24.01.2020г., ответникът е отговорил на ищеца, че счита претенцията му за заплащане на сумата в размер на 30 000лв. за неоснователна по изложени съображения.

По делото по почин на ищеца са събрани гласни доказателства чрез разпит на трима свидетели.

От свид. показания на \*\*\*, който работи като агроном във фирма „Агроком“, се установява, че 2019г. е била добра година за реколтата царевица и с негова помощ „Клас – 96“ ЕООД отгледал добра царевица, свидетелят консултирал „Клас – 96“ ЕООД като агроном. \*\*\* установи, че ищцовото дружество дължало пари на фирмата, в която свидетелят работи, че управителя на „Клас – 96“ ЕООД \*\*\* попитал как се процедира при неизпълнение по договор, \*\*\* го посъветвал писмено да покани „Кристера“ АД да спазва условията по договора, а не по телефона, \*\*\* попитал на каква цена фирмата на свидетеля може да купи царевицата, за да си оправят отношенията, последната купувала тогава на цена 250 -260в. на метричен тон, отговора на \*\*\* била, че има по-добра цена и няколко дни след това той „ни се издължи, което означава, че той е продал царевицата“. \*\*\* установява, че е вземал проби от царевицата още след прибирането ѝ и втори път – в края на октомври, началото на ноември 2019г., качеството на царевицата било добро, по стандарт, ищецът държал и съхранявал царевицата на склад през м. септември 2019г., след жътвата. \*\*\* установява, че не знае дали се е обаждал \*\*\* на управителя на „Кристера“ АД, не знае детайли. \*\*\* посочва, че търговската практика е, продавачът да информира купувача, че

купената от него царевица вече е прибрана в склада, за да дойде да си я окачества, защото купувача може да откаже сделката, ако стоката не отговаря на БДС.

\*\*\* – Управител на фирма „Агранум“ ООД - купувач по твърдяната заместваща сделка, установи, че знае, че \*\*\* е търсил „Кристера“ АД да си прибере царевицата, защото, когато \*\*\* потърсил свидетеля в средата на м. ноември 2019г., му предложил въпросното количество царевица – 1500т. Според показанията на \*\*\*, \*\*\* му обяснил, че другата търговска компания не си е изпълнила ангажимента по договора за заплащане и извозването на царевицата в сроковете, заложили в търговския договор, както и че \*\*\* го уведомил, че е направил няколкократно опита за свързване с търговската компания устно и писмено, и е бил принуден да прекрати договора с тях. Според \*\*\*, към 15.11.2019г. пазарната цена на царевица в региона на с.Николаево била в диапазона 250 – 260лв. на метричен тон. \*\*\* установява, че когато отишли да вземат пробите, процесната царевица се съхранявала от ищеца добре в склад, \*\*\* обяснил, че има нужда от финансови средства. Според \*\*\*, може да се каже, че с „Кристера“ АД се конкурират, освен, ако не са партньори по дадена сделка. \*\*\* установи, че процесната царевица е била налична в склада от момента на жътвата, която обичайно е края на август – септември, че не си спомня кога \*\*\* му казал, че е водил разговори с „Кристера“ АД устно и писмено, но е ориентиран в края на срока за извозване на стоката. \*\*\* посочва, че пробовземането става преди закупуването на самата стока, до нейното извозване, като пояснява, че продавачът уведомява, че зърното е ожънато, прибрано е в склада „и ние отиваме да вземем проба, т.е. вземаме проба след като продавача ни уведоми, че зърното е налично в неговия склад или в склад на трето лице“. \*\*\* посочва, че царевицата не е бързо разваляща се стока, че е сключвал сделка 2020г. с царевица реколта 2019г.

\*\*\* – живее в с.Николаево, общ.Стражица, от 2013г. служител в „Клас – 96“ ЕООД и понастоящем на длъжност „шофьор“ установи, че знае, че неговата фирма е продавала зърно „Кристера“ АД, че той, като шофьор, е извозвал царевица, налагало му се е да товари камиони с царевица в „нашата база“. \*\*\* установи, че през 2019г. е имало прибрани 1500 т. царевица в склада на ищеца, която „Клас – 96“ ЕООД произвело и която царевица била прибрана в склада на ищеца в началото или средата на м. септември 2019г., като свидетелят бил информиран, че тази царевица е за „Кристера“ АД от управителя на дружеството – ищец. \*\*\* посочва, че е бил неволен свидетел на два опита на управителя \*\*\* да се свърже по телефона с фирма „Кристера“ и двата неуспешни, свидетелят няма представа защо, не знае колко управители има фирма „Кристера“ АД и на кого точно е звънял \*\*\*. \*\*\* посочва, че тези опити за свързване по телефона с фирма „Кристера“ АД от страна на \*\*\* били в началото или средата на ноември 2019г.

По делото е изслушана САгрТЕ, като, видно от писменото заключение на ВЛ \*\*\*, възприето от съда като пълно, компетентно и обосновано, средната изкупна цена на царевица в Община Стражица, в която се намира и с.Николаево, за м. ноември 2019г. е 266,67лв. на тон, а за страната като цяло средната изкупна цена на царевицата за м. ноември 2019г. е 264,50лв. на тон.



По делото е приет като писмено доказателство представен с ИМ Протокол от изпитване на продукт от 20.12.2019г. – зърнено – житни култури, царевица, проба – 2 x 10 кг. от клиент – купувача по твърдяната за заместваща сделка - „Агранум“ ООД – 1500 метрични тона, Ref. 1912102, с.Николаево.

Видно от САгрТЕ, според Протокола за изпитване от 20.12.2019г. царевицата е здрава, в добро състояние, чиста от плевели и плевелни семена, отровни семена или карантинни вредители, токсични или вредни примеси, няма мирис, не е запарена или повредена, не съдържа жива зараза по год. Голяма от първа степен по БДС и отговаря на чл.2 т.6 от договора за търговска продажба от 31.07.2019г. Видно от САгрТЕ, качеството на царевицата отговаря на изискванията на ЕС, залегнали в чл.2 т.7 от д/ра относно ГМО, тежки метали, токсини и остатъци от пестициди.

При така установената фактическа обстановка, съдът прави следните правни изводи:

Предявеният осъдителен иск с правно основание чл.323 ТЗ вр. чл.88 ал.1 изр.2 от ЗЗД, ведно с акцесорна претенция за законна лихва върху главницата, считано от датата на предявяване на ИМ – 01.10.2020г. до окончателното изплащане, е процесуално допустим, доколкото е налице правен интерес у ищеца от предявяването му.

Разгледан по същество се явява неоснователен и недоказан и следва да бъде отхвърлен изцяло.

Съгласно чл.323 ТЗ, ако продажбата бъде развалена и в подходящ срок след развалянето купувачът е купил заместваща стока или продавачът е препродал стоката, страната, която търси обезщетение, може да получи разликата между цената по продажбата и цената по заместващата сделка, както и обезщетение. Според чл.88 ал.1 изр.2 ЗЗД, кредиторът има право на обезщетение за вредите от неизпълнението на договора.

Уважаването на предявеният осъдителен иск с правно основание чл.323 ТЗ вр. чл.88 ал.1 изр.2 ЗЗД предполага установяване от ищеца при условията на пълно и главно доказване, че е изправна страна по сключения с ответника договор за търговска продажба от 31.07.2019г., че е налице виновно неизпълнение от ответника – купувач на конкретни поети договорни задължения, обусловило упражняване от ищеца правото на разваляне на договора по чл.87 ал.1 ЗЗД, в резултат от което продажбата е развалена, и в подходящ срок след развалянето продавачът е препродал стоката, наличието на причинна връзка между неизпълнението от ответника и твърдяната претърпяна загуба от ищеца, в която се изразява претендираното от ищеца обезщетение за вредите от неизпълнението на договора, равно на разликата между цената по продажбата и цената по заместващата сделка, както и искът си по размер, каквото доказване не е проведено от ищеца в хода на процеса, поради което предявеният иск по чл.323 ТЗ вр. чл.88 ал.1 изр.2 ЗЗД се явява недоказан по основание и като такъв следва да бъде отхвърлен изцяло.

Безспорно установен по делото е факта на възникнало между страните облигационно правоотношение от сключен между тях на 31.07.2019г. договор за търговска

продажба, по силата на който ищецът – продавач се е задължил да прехвърли на ответника – купувач правото на собственост върху 1 500 тона царевица реколта 2019г. в срок до 31.10.2019г., срещу поети от купувача задължения, съгласно т.10.1 и т.10.2. от договора да плати уговорената цена в размера, по начина и в сроковете, съгласно д/ра, както и да приеме стока, отговаряща на изискванията за количество и качество, съгласно разпоредбите на договора. От свидетелските показания на Георгиев и \*\*\* се установява, че ищцовото ЕООД през 2019г. е отгледало добра царевица, която е държало на склад през м. септември 2019г., след жътвата. От съвкупният анализ на събраните по делото доказателства не може да бъде изведен извод, че ищецът – продавач е изправна страна по процесния договор за търговска продажба от 31.07.2019г.. Безспорно се установява, че не е спазен уговореният в т.4 от д/ра срок за доставка и предаване на стоката, предмет на договора, от продавача на купувача – до 31.10.2019г., като от доказателствата не се установява неспазването му да се дължи на неизпълнение на договорни задължения от страна на купувача.

Съгласно т.5 от процесния договор за търговска продажба, приемането на стоката се извършва в складовата база на продавача, намираща се в с.Николаево, общ.Стражица. Съгласно чл.320 ТЗ, когато е уговорено стоката да се приеме в склада на продавача, какъвто е процесният случай, страните определят в какви срокове и по какъв начин продавачът ще уведоми купувача, че тя е готова за предаване. Ако това не е определено, уведомяването се прави поне три дни преди деня на предаването, а ако страните са в различни населени места – поне пет дни преди този ден. В сключения между страните по делото договор за търговска продажба от 31.07.2019г. не е определено в какви срокове и по какъв начин продавачът ще уведоми купувача, че стоката е готова за предаване, и доколкото седалищата на страните са в различни населени места /ищецът е със седалище в с.Николаево, общ.Стражица, а ответникът със седалище в гр.Попово/, съгласно чл.320 изр.2 ТЗ, продавачът е следвало да уведоми купувача, че стоката е готова за предаване поне 5 дни преди деня на предаване, т.е. поне 5 дни преди крайния срок по т.4 от д/ра, което не е сторил.

Изпълнението от страна на купувача на задължението му да приеме стоката, като преди това упражни и правото си да вземе проби от цялото доставено количество, е обусловено от изпълнение от страна на продавача на задължението му по чл.320 изр.2 ТЗ. В процесният случай, макар и процесното количество царевица от 1500 тона да е било налично в склада на продавача още през м.09.2019г., последният - ищец до изтичане на уговорения срок за доставка и предаване на стоката – до 31.10.2019г. виновно не е изпълнил задължението си по чл.320 изр.2 ТЗ да уведоми купувача, че стоката е готова за предаване поне 5 дни преди деня на предаването ѝ, доколкото страните са в различни населени места, поради което не може да се приеме, че към 01.11.2019г. е налице неизпълнение от страна на купувача на задължението му да приеме стоката, доколкото изпълнението на последното е обусловено от изпълнение от страна на продавача на задължението му за уведомяване по чл.320 изр.2 ТЗ. Ищецът – продавач е уведомил ответника – купувач, че стоката е готова за предаване със заявление с изх.№357/31.10.2019г., достигнало до знанието на ответника на 01.11.2019г., т.е. едва след изтичане на уговорения

срок за доставка и предаване на стоката по т.4 от д/ра.

Недоказано е ищцовото твърдение, че от 16.10.2019г. управителя на ищцовото ЕООД \*\*\* се е опитвал да се свърже с един от управителите на ответника \*\*\*, за да се изпълнят от купувача по договора поетите задължения – да заплати авансово цена и да вземе проби от царевичата. От една страна е налице признание на неизгоден факт от страна на самия ищец с ИМ, че уведомяването на купувача, че стоката е готова за предаване, е достигнато до знанието на ответника едва на 01.11.2019г., т.е. след изтичане на срока за доставка и предаване на стоката, предмет на договора, изтекъл на 31.10.2019г. вкл. От друга страна и събраните по почин на ищеца гласни доказателства не удостоверяват твърдението му, че опитите му за свързване по телефона с един от управителите на ответното АД датират от 16.10.2019г. и че са неуспешни по причина, че управителя на ответника не отговаря на обажданията. Свидетелят \*\*\* е бил неволен такъв на два опита управителя на ищцовото ЕООД \*\*\* да се свърже по телефона с фирма „Кристера“ АД и двата неуспешни, които обаче опити, според \*\*\*, са били в началото или средата на м. ноември 2019г., т.е. след уговореният срок по т.4 от д/ра. Свидетелят \*\*\* не си спомня кога \*\*\* му е казал, че е водил разговори с „Кристера“ АД устно и писмено, но е ориентиловъчно в края на срока за извозване на стоката, т.е. ищецът не е бил предприел уведомяване на купувача, че е готов да изпълни, поне пет дни преди крайния уговорен срок за доставка и предаване на стоката. Противно на твърденията на ищеца, не може да се приеме, че неизпълнението от страна на ищеца на задължението му по чл.320 изр.2 ТЗ е по независещи от него причини, които не могат да му се вменят във вина, доколкото за изпълнението на това си задължение продавачът е следвало да положи грижата на добър търговец, като използва всички възможни и установени в търговската практика начини за уведомяване на купувача, вкл. и чрез пощенска пратка, изпратена чрез куриер, които е използвал на по – късен етап във взаимоотношенията си с ответника.

Доколкото ищецът – продавач не е изпълнил в срока по т.4 от д/ра задължението си по чл.320 изр.2 ТЗ, то същият е неизправна по сключения с ответника процесен договор за търговска продажба страна и за същия не е породено потестативното право на разваляне на договора по чл.87 ал.1 ЗЗД, респ. като неизправна страна ищецът не може да определя на изправната страна със заявление с изх.№357/31.10.2019г. подходящ срок за изпълнение, след изтичането на който договорът не следва да се смята за развален. Потестативното право на разваляне на договора по чл.87 ал.1 ЗЗД принадлежи само на изправната по договора страна и може да бъде упражнено, когато длъжникът по един двустранен договор не изпълни задължението си, поради причина, за която той отговаря, като дали е налице неизпълнение от страна на длъжника се преценява към момента на изявлението за разваляне.

Ищецът с уведомление от 13.11.2019г., достигнало до ответника на 14.11.2019г., е заявил, че разваля процесния договор за търговска продажба от 31.07.2019г., поради неизпълнение от ответника – купувач, изразяващо се в: 1/неплащане авансово на цена, 2/невземане проби от царевичата и 3/неплащане на цялата сума по договора. Към момента на отправяне от ищеца до ответника на волеизявлението за разваляне на договора от

31.07.2019г. не е налице виновно неизпълнение от купувача на горепосочените в уведомлението от 13.11.2019г. поети договорни задължения, поради което и сключеният между страните договор не е развален едностранно от ищеца – продавач по реда на чл.87 ал.1 ЗЗД, считано от 14.11.2019г., доколкото и като се явява неизправна по договора страна потестативното право на разваляне не принадлежи на ищеца.

Със сключения между страните процесен договор за търговска продажба не е поето от страна на купувача задължение за заплащане авансово на цена, което да не е изпълнено от купувача към датата на достигане до ответника на волеизявлението на ищеца за разваляне на договора. Безспорен между страните е факта, че купувачът не е заплатил авансово цена по договора, но и със сключването му последният не е поел такова задължение. Разпоредбата на т.3.1 от процесния договор не поражда задължение за купувача за заплащане авансово на цена, а само предвижда, че в случай на платена авансово от купувача цена на стоката същата се смята за задатък, с всички последици, предвидени в чл.334 ТЗ и чл.93 ЗЗД. След като ищецът – продавач не е изпълнил в срока по т.4 от сключения между страните договор за търговска продажба задължението си по чл.320 изр.2 ТЗ да уведоми купувача, че стоката е готова за предаване поне пет дни преди крайния срок за нейната доставка и предаване, и доколкото, за да вземе проби от цялото доставено количество купувачът е следвало да е бил уведомен от продавача в срок, че стоката е готова за предаване, то към 01.11.2019г. не е било налице неизпълнение от страна на купувача и на правото му, а не на задължението му, да вземе проби от цялото доставено количество, доколкото и вземането на проби, съгласно т.5.2 от д/ра, е уговорено да е при предаването и приемането на стоката по качество, съответно и невземането от купувача на проби от царевичата в дадения от продавача със заявление с изх.№357/31.10.2019г. 10 дневен срок не може да обуслови разваляне на договора на това основание, доколкото, като неизправна страна, ищецът не разполага с право на разваляне на договора по чл.87 ал.1 ЗЗД, респ. с такова да определя на изправната страна подходящ срок за изпълнение, неизпълнението в който не може да обуслови разваляне на договора по реда на чл.87 ал.1 ЗЗД. Към момента на отправяне от продавача на волеизявлението за разваляне на договора – 14.11.2019г. не е налице неизпълнение от ответника и на задължението му за заплащане на цялата продажна цена по договора, доколкото в договора не е уговорено друго, по силата на чл.327 ал.1 ТЗ купувачът е длъжен да плати цената при предаване на стоката, която към този момент не е била предадена, т.е. задължението към този момент не е било възникнало, респ. не е налице неизпълнението му. Следователно, доколкото не е налице виновно неизпълнение от ответника - купувач на договорните му задължения, обусловили волеизявлението на ищеца, който е и неизправна страна, за разваляне на договора по чл.87 ал.1 ЗЗД, то ищецът не разполага с потестативното право на разваляне на процесния договор за търговска продажба, поради което и същият не е развален едностранно от продавача, считано от 14.11.2019г.

В случая, макар и продавачът в отправеното до купувача волеизявление за разваляне на договора от 13.11.2019г. да не го е обвързал със забава на купувача за получаване на стоката, то не е налице такава, доколкото изпълнението на задължението от

страна на купувача да приеме стоката по т.10.2 от д/ра е обусловено от изпълнение от страна на продавача на задължението му по чл.320 изр.2 ТЗ, което не е било изпълнено от продавача в уговорения срок за доставка и предаване на стоката /до 31.10.2019г./, съответно неизпълнението му в определен от неизправната страна срок не може да обуслови разваляне на договора на това основание. Дори и обаче да се приеме, че е налице забава за получаване на стоката от страна на купувача, каквато съдът приема, че не е налице, то това не освобождава продавача от задължението да предаде стоката, след като не се е възползвал от предвидените в чл.328 ал.1 ТЗ възможности. Съгласно чл.328 ал.1 т.2 ТЗ, продавачът може да я продаде по пазарни цени, след като извести купувача за това и му съобщи времето и мястото на продажбата, каквото известяване на купувача от страна на продавача в случая не е налице преди препродаване на стоката от страна на продавача на „Агранум“ ООД, съгласно фактура №1000000215/15.11.2019г. В случая не намира приложение разпоредбата на чл.328 ал.1 т.3 ТЗ, тъй като царевичата не е бързо разваляща се стока, в която последна насока са и свидетелските показания на \*\*\*. В процесният случай, доколкото по изложените по-горе съображения ответникът – купувач не е неизправна по договора за търговска продажба страна, и при приетото от съда, че договорът не е развален от продавача по чл.87 ал.1 ЗЗД, считано от 14.11.2019г., с допуснатото от ищеца неизпълнение на задължението му за прехвърляне на собствеността и предаване на купувача на процесното количество царевича реколта 2019г. на посочените от ответника с негова покана от 15.11.2019г. дати - 28. и 29.11.2019г., то процесният договор за търговска продажба следва да се счита развален по реда на чл.87 ал.1 ЗЗД от страна на купувача, считано от 30.11.2019г.

Представената от ищеца двустранно подписана фактура №1000000215/15.11.2019г. доказва постигнато между ищеца „КЛАС – 96“ ЕООД като продавач и „АГРАНУМ“ ООД като купувач съгласие по съществения елементи на сключен между тях на 15.11.2019г. договор за търговска продажба на процесното количество от 1500 тона царевича реколта 2019г., т.е. доказва ищцовото твърдение, че продавачът е препродал стоката. Продажбата на процесната стока обаче е осъществена от продавача на база взето от същия решение не в подходящ срок след развалянето на сключения с ответника процесен договор за търговска продажба, който съдът приема, че е развален от изправната страна - купувач, считано от 30.11.2019г., а преди развалянето на д/ра, поради което и сделката по препродажба на царевичата няма характер на заместваща сделка по смисъла на чл.323 ТЗ и ищецът, търсещ обезщетение в размер на разликата между цената по продажбата и цената по твърдяната заместваща сделка, не разполага с право на обезщетение по смисъла на чл.323 ТЗ вр. чл.88 ал.1 изр.2 ЗЗД. Това е така, доколкото процесният договор за търговска продажба не следва да се счита развален по реда на чл.87 ал.1 ЗЗД от страна на ищеца, поради виновно неизпълнение на поети задължения от купувача, препродажбата на стоката от продавача не е извършена в подходящ срок след развалянето, и претендираната за обезщетяване претърпяна загуба, изразена в разликата между цената по продажбата и цената по твърдяната да е заместваща сделка, не е в пряка причинно – следствена връзка и не е вследствие от неизпълнение на договорни задължения от ответника – купувач, поради което и осъдителният иск на ищеца по чл.323 ТЗ вр. чл.88 ал.1 изр.2 ЗЗД за сумата от 30 000лв.

главница, ведно с акцесорната претенция за законна лихва върху главницата, считано от датата на предявяване на ИМ – 01.10.2020г. до окончателното изплащане, се явява недоказан по основание и като такъв следва да бъде отхвърлен изцяло.

По разноските:

Изходът по делото обуславя неоснователност на претенцията на ищеца за присъждане на направените по делото съдебни разноси и същата следва да бъде отхвърлена.

Изходът по делото и нормата на чл.78 ал.3 ГПК обуславя основателност на претенцията на ответника за присъждане на направените по делото съдебни разноси /за заплатено адв. възнаграждение/ в доказан размер от 1500лв., които следва да бъдат възложени в тежест на ищеца.

Мотивиран от горното, Великотърновски окръжен съд

## **РЕШИ:**

**ОТХВЪРЛЯ изцяло** предявения от „КЛАС – 96“ ЕООД със седалище и адрес на управление с.Николаево, общ.Стражица, с ЕИК 104004350, против „КРИСТЕРА“ АД със седалище и адрес на управление гр.Попово, Промислена зона, обл.Търговище, с ЕИК 103273795, **осъдителен иск с правно основание чл.323 ТЗ вр. чл.88 ал.1 изр.2 ЗЗД за сумата от 30 000лв.**, представляваща обезщетение за вреди от неизпълнението на развален договор за покупко – продажба от 31.07.2019г. на 1 500т. царевица реколта 2019г. в размер на претърпяна загуба, формирана като разлика от договорената цена по договора за покупко – продажба от 31.07.2019г. от 420 000лв. и получената продажна цена от „Агранум“ ООД гр.София в размер на 390 000лв., ведно с акцесорната претенция за законна лихва върху главницата, считано от датата на предявяване на ИМ – 01.10.2020г. до окончателното изплащане, като **НЕОСНОВАТЕЛЕН** и **НЕДОКАЗАН**.

**ОСЪЖДА КЛАС – 96“ ЕООД** със седалище и адрес на управление с.Николаево, общ.Стражица, с ЕИК 104004350, **ДА ЗАПЛАТИ** на „КРИСТЕРА“ АД със седалище и адрес на управление гр.Попово, Промислена зона, обл.Търговище, с ЕИК 103273795, сума в размер на **1500 лв.** /хиляда и петстотин лева/, представляваща направени по делото съдебни разноси /за заплатено адвокатско възнаграждение/.

Решението подлежи на въззивно обжалване от страните в двуседмичен срок от връчването му пред ВТАС.

**Съдия при Окръжен съд – Велико Търново:** \_\_\_\_\_